

SLOVENSKI NAROD.

Izbeja vsak dan, izvsemni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške volja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravištvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.**

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 10. septembra. Iz Poradina se 9. septembra oficijalno poroča: Včeraj, ko se je dan naredil, so se ruske baterije še bolj približale Plevni. Kanonada se je nadaljevala. Zvečer je zasedlo levo rusko krilo visočine v jugu Plevne z izgubo 500 mož. Ruski centrum in rusko desno krilo sta se približala turškim utrjenjem na 600 do 700 sežnjev. Vas Užičo so Rusi zasedli. Denes je streljanje s kanoni še hujše.

Peterburg 9. septembra. Oficijalno. Iz Poradina se 8. t. m. javlja: Rusi so, tako da jih Turki niso opazili, naredili po noči 6. t. m. baterije na visočinah, ki gospodstvujejo nad turškimi utrjenimi mesti pri Plevni. Zjutraj 7. t. m. so začeli oblegovalni kanoni streljati. Kanonada je cel dan trajala. 8. sept. zjutraj se je artilerijski boj z veliko silo zopet začel.

Kotor 9. septembra. Turška posadka v Niksiču se je Črnogorcem udala z 19 kanoni vred na milost. Posadka in Nikšičanje so dobili dovoljenje, umakniti se v Gačko.

Bukarešt 9. sept. Ruščukska armada ruska jo zavzela koncentrirane pozicije.

Splošen napad Rusov na Plevno je pričakovati vsak čas.

Nek turški oddelek, ki je tekel Osmanu paši na pomoč, so baje Rusi odrezali.

Peterburg 7. sept. General Černjajev se pričakuje iz Aleksandropolja v tabor.

Peterburg 7. sept. (Oficijalno.) Turki so poskušali 4. t. m. Lovčo Rusom zopet

vzeti, pa so bili odbiti. — 5. septembra so Turki napali ruski oddelek pri Ruščuku na celej liniji. Glavni napad njih je bil na Kozelevo s 15 bataljoni, 18 eskadroni in 23 kanoni. Mej bojem se je število Turkov še množilo. Naši, 5 bataljonov infanterije in 8 eskadronov z artilerijo so se hrabro držali, a po šesturnem trdem boji so bili z velicimi izgubami prisiljeni na Ostrico umakniti se.

Vojska.

Pred Plevno se bije od petka naprej do denes huda odločilna bitka mej Rusi in Turki. Osman-paša se je v Plevni utrdil, a Rusi so 7. začeli, 8. in 9. septembra nadaljevali najprej boj z artilerijo, in telegrafirajo zdaj, še predno je bil boj izvojevan, da so na boljsem, ker se vedno bolj približujejo turškim položajem. Zdaj, ko to pišemo morda divja uže ročni boj, naskok, ali „pristup“, kakor ruski vojak pravi onej bojnej situaciji, kadar začne strašni bajonet delati si pota črez visoke nasipe in globoke rove. Izid tega denašnjega boja je bolj važen in bolj odločevalen, kakor vsi dozdanji v Bulgariji. ...

Iz celega srca se veselimo prve materialne velike pridobitve, katero so hrabri naši slovanski bratje Črnogorci po dolgem trudu pribojevali. Turška trdnjava Nikšič se jim je udala z devetnajstimi kanoni vred. Nikšič je za Črnogorce najvažnejša mejna trdnjava, ne le, ker je okolica tega mesta silno rodovitna in ubožnim Črnogorcem za polja in pašnike potrebna, temuč, ker je Nikšič jeden najvažnejših „ključev“ dolnje Hercegovine. Zato so pa Turki zdaj uže dve leti toliko krvi prelili in toliko hudih bojev bili samo zato, da so le važni Nikšič z

živežem obskrbeli. Prej se je Muktar-paša skozi Dugo ubijal z vstaši in Črnogorci, letos je Sulejman-paša 10.000 mož žrtvoval, ko je udaril skozi Krstac na Nikšič, da je živeža vanj nesel, potem pa proti Spuzu skozi en del Črne gore šel. Živeža zdaj Nikšičanom menda nij bilo zmanjkalo, pač pa so jim bili Črnogorci vodo zaprli in z vspehom, kakor se vidi. Kakor bode ves slovanski svet ta velika črnogorska zmaga obradovala in ohrabrila, tako bode potrla Turke in njih prijatelje, kateri so baš zadnje dni lagali, da so Črnogorci bili „premagani“ pred Nikšičem.

Črnogorci so priplenili z Nikšičem vred tudi devetnajst kanonov, gotovo večje vrste. To ima za nje tudi velik pomen. Do zdaj namreč velicnih kanonov nijso imeli, razen jednega pri Medunu Turkom vzetega Kru-povega in dvojice baje zadnjič še le pridobljenih, ker jih v skalnato in strmo Črnogoro ni lahko pripraviti nijso mogli. Zdaj jim je sovražnik sam dal orožja v roko, s katerim pojdejo dalje nad druge turške trdnjave, Kolašin, Trebinje itd. Bog jim daj enako srečo, kakor so jo končem tu imeli.

O bitvi pri Lovči poroča dopisnik „Standardov“ sledeče: „Bitva je bila začeta od Turkov, kateri so vznemirjeni bili, da se vedno več Rusov pred mestom nabira in so jih prvi ljuto napali. Devetkrat so Rusi zaporedom turške napade odbili, podili nazadnje Turke v mesto in so vdrlji z njimi vred notri. Po strahovitem boji po mestnih ulicah, bili so Turki na družem konci mesta izgnani in so se umikali v velicem neredu, podeni od Skobolevljeve konjice. Bilo je veliko krvoprolitje posebno mej Turki.“ — Londonski časopisi smatrajo padec Lovče kot prav resno nezgodo za Turke.

Listek.

O starih Slovanih.

(Iz Palackega „Dějin národu českého“ poslovenil Slavin.)

I.

Na izhodu Evrope, v krajinah razprostrajočih se od jadranskega in baltiskega morja po neizmernem prostranstvu do azijskih mej, prebivajo uže nekaj tisočletij po izviru in postavi, po jeziku in običajih zelo različni narodi, mej katerimi se Slovani kakor po številu, tako tudi po bistrumnosti in naravnej moči odlikujejo in kateri še sedaj, akopram je uže marsikatera njihova veja v teku časa utonila, svoje sosede povprečno pressegajo.

Delé se pa sedaj Slovani po svojem govoru v tri plemena: izhodno ali rusko, h kateremu se Rusi in Bulgari, — jugozapadno

ali ilirsko, h kateremu se Srbi, Hrvati in Slovenci, — in severozapadno ali leško pleme, h kateremu se Poljaki, Čehi z Moravci in Slovaki, pa Lužičani in sedaj uže pomemčeni polabski Slovani prištevajo. Glavni znaki, po katerih se govori posameznih plemen mej soboj ločijo, so globoko v jezikovem stroji vkoreninjeni in segajo v najstarejo predzgodovinsko dobo. A vendar nijso ti razložki taki, da bi bili v stanu zakriti izvirno narodovo jedinstvo.

Ta veliki narod pripada k indoevropskemu deblu in je v sorodu s Traki, Grki, Latini, Vlasi, Nemci, Litvanci, Indi, Perzijanci in Medi. Naselil se je v Evropi v najdavnejši dobi, do katere nobeno zgodovinsko poročilo; razprostrl se je bil na široko in dolgo in vendar nam zgodovina o njem kakor narodu pred petim stoletjem po Kr. ne govori. Tako nedovršeni, nepopolni in naključni so naši zgodovinski spominki!

Stari evropski narodi so se prikazali sto prav tačas v zgodovini, ko so se neposrednje začeli dotikati najstarejih gojiteljev zgodovine, Grkov in Rimljanov; posebno če so preskakovali z orožjem v roci meje tačas omikanega sveta, ali če je prišel na-nje red, da bi bili podjarmljeni po vladateljnih Rimljanih. Meč je moral tedaj zgodovini oči odpreti in s krvjo zapisovati va-njo nove narode. V starem času nij bilo taci mož, ki bi bili opisovali iz gole ljubezni do vednosti življenje in običaje daljnih narodov. Zgodovinarji še nijso poznali tačas kozmopolitičnih ozirov, ampak stregli so le čutom svoje narodnosti.

Iz tega se razvidi, zakaj so se tako številni Slovani pokazali stoprav pozno v zgodovini. Njihova prvotna bivališča, razprostirajoča se v današnjem Ruskem, Avstrijskem in Pruskem, na severu Tater od Odre in Visle do Dona in na jugu od Tater do jadranskega morja, so bila za stare Grke in Rimljane pre-

Vojni manifest kneza Karla.

1. septembra je izdal rumunski knez Karol sledeči vojni manifest:

Vojaci! Minolo je leto, odkar je boj onstran Dunava mej Turci in krščani počel žugati našim mejam. Da je brani, prizvala se je dežela na vas. Na njen poziv zapustili ste svoje ognjišče, z navdušenjem ljudij, ki imajo zavest, da od njihove udanosti zavisi obstanek rumunske države. Dokler so armade delovale v daljini, in so žugale navaliti na nas samo nekatere lopovske druhalj, omejili smo se lahko na obrambo granic. Zdaj pa se bliža vojska našim granicam in ako bi Turki zmagali, je jasno, da navale na našo zemljo in prinesó soboj klanje, ropanje in pustošenje. V tem položju in da obvarujemo zemljo od zverstev teh usiljencev, je naša dolžnost, da jih gremo na njih lastno zemljo bit. Rumunski vojaci! Vi znate, koliko je vaša domovina dvesto let trpela, in v tem času so vam bila ugrabljena sredstva, možki na bojišči braniti svoje pravice. Denes vam je prilika, da iznova pokažete svojo hrabrost; vsa Evropa se ozira na vas. Naprej dakle, z rumunskim pogumom; sodi naj nas svet po naših delih. Denes začnemo iznova slavne boje svojih pradedov poleg mnogobrojnih in hrabrih armad ene prvih sil na svetu. Rumunska armada, premda majhena, se bode, tega sem si svest, odlikovala s hrabrostjo in disciplino. Tako bode dala nazaj Rumuniji stopinjo, ki jo je enkrat imela in katera jej dostaja mej evropskimi narodi. To je tudi prepričanje vzvišenega carja vseh Rusov. Poradi tega ne bodo Rumuni samo bili se na bojišči in za taisti namen, nego je tudi vrhovno poveljništvo obeh armad pri Plevni meni izročeno. To je čast, ki odseva tudi na deželo, na vas. Storitte dakle, da bode rumunski barjak slavno vihral na taistem bojišči, kjer so vaši predniki sto in sto let bili branitelji vere in svobode. Naprej dakle, rumunski vojaci, naprej s pogumom! Kmalu se povrnete k svojim rodbinam, v svojo, po vas osvobodjeno zemljo, počasteni s priznavanjem celega naroda!

Carol.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. septembra.

V **državnem zboru** je nekoliko govornikov uže govorilo o reformi davkov,

več oddaljena in nepristopna, pa tudi niso nič tacega imela, kar bi bilo moglo ugajati zvedavosti teh dveh narodov. Slovani tudi niso bili bojeviti, kakor Nemci in Sarmati, ampak so bili zmirom bolj k mirnemu življenju nagneni in zato niso prouzročevali nobenega hrupa v tedanjem svetu. Njihov celi narod nij bil nikdar, bodi si po skupnem gospodarji, bodi si po katerej koli političnej zvezi, spojen v jednoto.

Z ozirom na enakost svojega rodu so se mej soboj imenovali Srbi, t. j. sorodniki, mej svojimi zapadnimi sosedi so pa sloveli pod imenom Vindi, sicer je pa narodna celota, ker nij bila poznana, izginjevala v množici krajnih imen.

Najstarše v zgodovini navedene veje slovanskega debla so bili Budini in Nuri, dalje „Sciti orači“, kateri so bili, po Herodotovem poročilu podčinjeni kočevnim Scitom, izvirajočim iz čudskega rodu. Ti Slovani se omenijo

drugi še bodo. Stvar je izvrstno pojasnil naš dunajski dopisnik v svojem članku v zadnji številki našega lista.

Stari revolucionar **Košut** je izdal novo pismo svojim rojakom, v katerem pravi, da leži v tem „velika nevarnost“, ker hoče Avstrija z Rusijo deliti. Košut pa hoče Poljsko zopet vzpostaviti. S čim?

Vojaški naredbeni list prinaša imenovanje generala Fr. **Filipoviča** za glavnega komandanta v vojnej granici, a generala Molli-naryja na njegovo isto mesto v Brnu. Hrvatje menda niso tega pričakovali. Kakšen program ima Filipovič? Bode li on, rojen Hrvat, Ma-gjarom po volji delal?

Vnanje države.

Rumunski polkovnik Cartagiu, stric srbskega kneza, je bival v Belgradu in je s srbsko vlado dogovore imel glede izida reševanja iztočnega vprašanja.

Nemški cesar Vilhelm je telegrafiral onemu ruskemu polku, ki njegovo ime nosi in je ravno na potu v Bulgarijo, sledeči telegram: Jaz čestitam polku in upam, da bodo njegove mnogokinčane zastave novih lovorcev dobile. Denes vas čaka isto, kar je čakalo mojih pred sedmimi leti. Bog bodi z vami!

Angleži se ne bodo prenačili z vmešavanjem. Derby je dejal te dni v Liverpoolu, da zdaj čas nij ugoden posredovati za mir. A kadar pride ta čas, ne bode ga zamudila angleška vlada.

Thiers je bil z veliko slavnostjo pokopan in sicer na stroške svoje družine, ne na državne, ker vdova tega nij pustila. Bivši njegovi ministri so šli poleg rakve in nagrob-nice govorili. Deputacije so prišle iz francoskih mest. Naroda je bilo silno nagomiljenega. Na boulevardu so vpili: „živela republika“, sicer je bilo vse mirno. Republikanci so prej izdali oklic na ljudstvo, naj ne dela demonstracij.

Dopisi.

Iz Ljubljane 8. sept. [Izv. dop.]

Ljubljanski butelj, čegar urednik peresa rabiti ne zna in vsled tega škarje za najvažnejšo rekvizito svojega uredniškega bureau smatra, ima največe — skoro bi rekel otročje veselje — ako v kakovem dunajskem listu najde iz sovraštva do Slovanov pisan članek. Takoj zapoje škarje in na večer dobi uže tisti tučat njegovih naročnikov dvomljivo duševno hrano in zabavo z neslanim „Tagblattovskim“ zosom polito. — Kakošno vrednost imajo pa taki članki in notice, razvidno je iz naslednjega slučaja.

Naše dunajske jude neizmerno jezi, da banka „Slavija“ kljubu temu, da so jej uže tolikokrat propad prorokovali, vsako leto si-

jajno napreduje; zato jo o vsakej priliki napadajo. Taka prilika se je letos zopet podala, ko je banka „Slavija“ priobčila svojo bilancijo in res jo je dunajski „Mercur“ napadel, češ, da je bilancija zato tako „zmedena“, ker „Slavija“ ne bilancira po posameznih strokah (branšah), ampak po oddelkih.

To je bila voda na „Tagblattov“ malin; takoj je oni članek ponatisnil in iz njega deduciral, da so banki „Slaviji“ dnevi uže šteti. Gospod urednik najneumnejšega lista pod solncem božjim pa nij pomislil, kako smešnega se je s tem storil, kajti niti dunajskemu „temeljitemu“ kritiku niti njemu menda nij znano, da je pri „Slaviji“ oddelek to, kar pri družih zavarovalnicah stroka (branche.) Taki so naši judovski in nemškutarski narodnogospodarski geniji!

Iz Velikih Lašč 6. septembra.

[Izv. dop.] Zanesljive vesti dohajajo dan za dnevom, dokazujejo, da za neustrašljive ruske brate na velikanskem bojnem polju je uže pred nekaj dnevi jelo solnce milejše sijati, in hladilen — vsem Slovanom radost donašajoč veter je privel, ter se razširil na vse štiri svetovne dele.

Lovac in Suhum-Kale sta zopet v ruskih rokah! To je gola istina; da je pa vtis, ki ga je ta turška nezgoda storila vsem „turškim magotom“ dušo poparila, to je tudi gola istina. Čema bi dostavljaj, da to i tukajšnje „bratce“ zadeva. Od prvega do zadnjega — vsi hodijo sedaj čisto mirno, čuti nij več onega renčanja, kakor pred nekaj dnevi. Nobenega glasu nij več od njih čuti.

Dokler „Laib. Tagblatt“ iz Dežmanovih prokletih grabelj ne donese kakega tolažilnega članka, postavim „Russland ist in die Falle gerathen“ — toliko časa bode mej našimi nemškutarji vse v žalosti! Vse to pa nij nič čudnega. Včasih so pošteni „Kranjci“ le slovenske časnike radi brali ter se nanje narahčevali, sedaj pa jim je vse uže „slovenischer Schwindel!“ Hm! kedo bi bil pred šestimi meseci mislil, da se bode v Laščah, v tem ubornem kmetskem kotu še toliko nemških časnikov bralo! Jaz bi ne verjel, a to bi verjel in še danes verjamem, da je dosta taci „eksemplarov“, ki drži sicer kakov „Neues Wiener Tagblatt“ v roki, pa gleda, študira, a brati ne zna! Hm! To je gola istina, da nemškega jezika ne umeje. Zakaj je to slučaj v večih krajih naše domovine, je meni skoraj uganjka, mislim pa, da so nekateri bolj „no-

uže pri vpadu perzijanskega kralja Darija v današnjo južno Rusijo l. 513. p. Kr. Ne veliko pozneje se poroča tudi o Venetih na jadranskem morji in o podunavskih Slovanih, kateri so bili pri vpadu Gallov preganjani ali pa podjarmljeni. Potem se omenijo nekoliko krat pred Kristovim rojstvom Vendi ali Vindi in njih na severu Tater ležeče dežele. Končno izvemo iz izvrstnega povestničarja Ptolomeja, živečega v polovici družega stoletja po Kristu o domačih imenih našega naroda, kakor o Srbih, Slovanih, Poljancih, Veletih, Horvatih, in družih. Pa vendar se ne omeni tukaj nič družega, nego samo bivališče teh vej v Povislji in Podnepriji; o njih zgodovini in življenji se pa čisto molči skozi vsa ta stoletja.

Ne molči se pa o družih narodih, kateri so s Slovani mejili ali se pa po slovanskih deželah klatili; posebno ve dosti zgodovina o bojevitih, razbojniških in surovih narodih, kakoršni so bili zlasti Nemci in Sarmati, ko se

je scitska in galska burja podela. Gotovo je, da so bili Slovani, ko so galski napadi pohenjali, stiskani v svojih bivališčih skoz mnogo stoletja, tu od nemških Gotov, Vandalov in družih Svevov, tam od sarmatskih Alanov, Roksolanov, Jacigov, Jutungov itd. Ne umevši vselej teh svetoborcev, premagati so se morali Slovani, umikati in pomikati proti Čudom ali se pa tujej vladi podvreči. Od tod je prišlo, da so Rimljani pripisovali slovanske dežele tu Nemcem, tam Sarmatom.

II.

Slovani so bili, po starih poročilih in svedočbi pozneje zpodovine, srednje velikosti gibčnega telesa, močnih udov, okroglega obraza, temnomodrih očí in rujakavstih las. Umeli so vsakoršne nepogode, mraz in vročino, glad in žejo bolj prenašati nego njihovi sosede in bili so zato tudi trpkiji in potrpežljivi v bedi in nadlogi. Zlasti so razumeli dobro plavati

bel," čeravno „prosene žgance“ vsak dan tolkejo, — nekatere pa muči oni prokleti furor teutonicus! Da so to nasledki, ki izvirajo iz pomanjkanja narodne zavesti mej našim ljudstvom, kedo bode dvomil?! Ω.

Iz ribniške okolice 6. sept. [Izv. dop.] Vsakdo vé, da naši nasprotniki za naš jezik, krasno slovenščino prav malo marajo, ona jim je trn v peti. Ubozega slovenskega kmeta pitajo z grdimi besedami, ki ne pristujejo človeku. Izobraženega človeka si mej slovenskim ljudstvom iz golega sovraštva še skoro misliti ne morejo; le nemško, to je njih edino zveličaven jezik, kakor bi, Bog mi greh odpusti, celó Bog samo Nemca umél, Slovence ne. Tako slabo se godi slovenščini. Toda to naj nam bo malo mar, da nemškutarji nečejo besedice slovenski spregovoriti, mislimo si, da oni še vredni niso, da bi naš slovanski jezik govorili. Pa to je uže naravno, nenaravno in neumno pa je, da je pri nas ta pregrda navada, da Slovenci sami mej soboj jezik naših naprotnikov govoré ali nemškutarijo. Kaj nam je tega treba? Se mar sramujemo svojega jezika? Kako to, se smemo potem li Slovence imenovati? Pravi Slovenci taki, ki kjer le morejo nemškutarijo! Da bi tako ne bilo! Posnemajmo svoje nasprotnike, ki nikoli besedice nečejo spregovoriti, tudi nam nij treba nemškutariti. Oni naj govoré po svoje. Zakaj bi pa bila potem slovenščina? Da se to ne godi samo v našem kraju, ampak tudi drugod, sem prepričan.

Nemškutarji, da jih naravnost zovem pa nekaj nemških prenapetežev, vsaj drugi so bolj pametni, so tudi tako visokoletečih misli, da so našega kmeta uže zdavnaj obsodili, da je nesposoben za omiko in napredek, da je neumen, da bi lahko drva klal na njem in orehe na njegovej glavi tolkel. Slovenski kmet jim je uže od nekdanj „Ochs“ ali dummer Bauer,“ kakor noben drugi. Kakšen je neki le drug kmet? Le nikar ne bodite tako neumni v svojih mislih in besedah, slovenski kmet bi bil uže zdavnaj nemškega prekosil, ko bi mu le bili dali to, kar mu gré, poduk v njegovem jeziku, katerega ume. Slovensko ljudstvo rado bere in se podučuje, samo da bere slovenske knjige. To nam kaže ogromno število udov raznih slovenskih družb, pri katerih je z večino kmetski stan zastopan. Samo premalo dobrih slovenskih knjig dobijo ljudje v roke, posebno mlajši svét. Tega

jim manjka. Temu v okom priti bi se dalo le po napravi raznih knjigarn, katere se po mnogih krajih uže nahajajo. V naši dolini ljudje razen Mohorjevih knjig skoro nobenih drugih v roke ne dobé. Včasih, dokler je bila čitalnica v ribniškem trgu, so ljudje vsaj kak časopis v roke dobili, zdaj je pa vse minolo. Tiste nemške časopise, Slovanom sovražne vidijo tu in tam in potem se raztrošajo razne lažnjive vesti mej ljudstvo, tako, da sem slišal v kratkem kmeta vprašati: „Ali so res uže Turki Rusa čez Donavo nazaj zapodili, ali je res zmerom tepen?“ Može, ne poslušajte poročila nemškutarjev o vojski, ki trikrat zinejo, pa se petkrat zlažejo; berite rajši slovenske časopise, katerih je tudi v ribniški dolini nekaj. Ali bi ne bilo to lepo, ki bi vsake vasi može po trije ali več vkup stopili in si naročili dva ali vsaj eden slovensk časopis? V nedeljo bi imeli čas brati vsi, ako uže v delavnik ne, ne bode vas toliko stalo, ako vas je več vkup. Može slovenski le vkup, sloga, sloga, te nam je treba. Vsak naj tudi druge k temu spodbuja.

Iz Konjic 5. sept. [Izv. dop.] Slovenci imamo jako malo umetnikov, posebno malo glasbenih umetnikov, tem bolj nas mora vsak nov pojav, vsaka nova zvezda na obzoru slovenske umetnosti razveseliti, tem bolj moramo gledati, da si vsak takov talent začuvamo, da si ga ohranimo. Takov talent — gotovo izreden talent — je petnajstletna gospodičina Marija Tribnikova, gojenka dunajskega konservatorija, kjer je letos v predzadnjem tečaju dobila prvo zlato svetinjo. Po prizadevanju njenega bratranca, gospoda Karla Tribnika, kaplana v Konjicah, koncertovala je omenjena gospodičina dne 29. avgusta v Konjicah. Občinstvo bilo je izbrano, mej ostalimi tudi kneginja Windischgrätz, koja je koncertu do konca z velikim zanimanjem prisustvovala. Program bil je izboren in zelo zanimiv, ter vseskozi res mojsterski izvršen, da brez okolišev povemo: mnogo smo pričakovali, še več pak čuli. Vsak, kdor je čul sladke glaseve, koje je gospodičina s toliko spretnostjo glasoviru izvajala, bil je globoko gane, vsak se je čudil, kako je gospodičina igranje umeteljno izvela. Vse točke programa bile so brilantno izpeljane, tako, da je o njih le beseda „dovršnost“ na svojem mestu, vendar se nam zdi, da moramo Lisztov „Grand Galop chromatique“ in Chopinovo „Polonaise

v Es dur“ kot izborno igrana komada še posebej omeniti. Skoro nepotrebno je napominjati, da je bila vsaka točka frenetično, vsestransko pohvaljena, in da je občinstvo zavsem očarano slusalo rajske glasove te izvenredne umetnice. — Tudi gosp. Karel Tribnik odlikoval se je pevajoč prekrasno: „Sarafan“ ter igrajoč na physharmoniki Ernstovo: „Elegijo za glasovir in physharmoniko,“ ter žel obilo zaslužene hvale!

Končno izrekamo gospodičini presrčno zahvalo, da nam je napravila tako prijeten, nepozabljiv večer, ter jej želimo tudi drugod mnogo lovorik, da bi njeno delovanje spremljal povsodi najlepši uspeh njej v čast, a narodu slovenskemu v slavo! —č.

Domače stvari.

— (Dr. Aleksander Hudec.) Iz Kranja smo dobili telegram, ki nam naznanja, da je tam v okolici na gradu Prevaljih umrl tu znani mladi dr. Aleksander Hudec, koncipijent prej pri dr. Costi, potem pri dr. Mošetu. Pokojnik se je zlasti rad pečal z ruščino in je bil tudi leta 1867 še z dvema drugima Slovencema na slavnej etnografske razstavi v Moskvi kot zastopnik Slovencev. Boril se je zdaj več kot dve leti s hudo pljučno boleznijo. Bodi priporočen blagemu spominu vseh prijateljev in znancev.

— („Laibacher Ztg.“) naš nemški uradni list, ki brez štempla na beli dan lazi, priporoča včeraj učencem naj gredo v — kočevsko gimazijo, kot nekaj posebnega, ker tam je, kakor pravi „die beste gelegenheit, deutsch zu erlernen.“!! Jemnosta! Zdaj bomo še le vedeli, kam poslati naše nemškutarje, kadar bodo barbarsko nemščino tolkli. V Kočevje, na noge, pa v Kočevje veliko! Včasih je bilo Kočevje zadnje mesto, zdaj, kar je gospod Knapp tam, je prvo, kakor Nazaret v svetem pismu. Hoch oder Nieder?

— (Javno skušnjo slušateljic dramatične šole) napravi učiteljica, gospa Dragojila Odijeva, v dvorani tukajšnje čitalnice 16. t. m. zvečer ob 8. uri. Uže lani ob enakej priliki je imenovana učiteljica osvedočila svojo marljivost, in ker bodo tudi slušatelji dramatične šole ta večer sodelovali, upati je, ka bodo prijatelji slovenskega gledališča pozorišče dobro napolnili.

— (Konfisciran) je bil predzadnji „Slovenec“ zarad uvodnega članka.

in potapljati se. S čem in kako so se oblačili, nam nij znano.

Nahajamo jih že v najstarejši dobi v stalnih sedežih in tihej domačnosti, marljive v gospodarstvu, rokodelstvu in kupčiji. Koče so si stavili iz tesanega lesa, tu posamič, tam skupaj, najraje v gozdih, na nepristopnih krajih pri rekah, jezerih in močvirjih, kjer se jim nij bilo tako bati sovražnikovega napada in kjer so se lažje branili. Budini so imeli, kakor nam Herodot pridoveduje, uže v petem stoletju pr. Kr. veliko mesto, iz lesa sestavljeno, z lesenimi hišami in visokimi poslopji. Ne more se določiti, se je-li ta slovanska umetnost, katera nas že za časov karolinških iznenaduje, sama razvila ali pa izšla po blagodejnem vplivu grških naselbin na Dnepru, akopram se pravi, da so one budinske stavbe izvršili grški naseljenci.

O lastnostih, običajih in načinu življenja starih Slovanov se hvalno izražajo vsi sočasni grški in nemški pisatelji. Bili so pokojen,

priden, dobro- in odkritosrčen narod; gostoljubnost so še čez mero gojili, z vjetimi in tujci so uljudneje postopali, kakor bi se smelo pričakovati v tistoj dobi. Bili so pa tudi svojeglavni in zategadelj nejedini, tudi svojih strastij nijso znali brzdati. Čednosti in zvestobi slovanskih žen so se Giki čudili, kakor kakej nenavadnej prikazni. Najbolj so ljubili petje, godbo in ples. Živili so se najbolj s poljskimi pridelki; močnata jedila so jim bila zlasti priljubljena; pili so radi medico in pivo, katerega vsakdanjost nam že ime spričuje. Plug je bil od Slovanov v dejanji in besedi k Nemcem zanešen; baš tako je tudi hleb nekdanj k Gotom (hlaib) prešel.

III.

Staroslovansko verstvo, katero je bilo istega izvira, kakor staroindiško, je bilo vtemeljeno na oboževanje posebljenih prirodnih močij. Verovali so Slovani v jednega najvišjega boga, stvarnika sveta in prouzročitelja svetlobe in bliska. Mej imeni, s katerimi so tega boga,

kakor se nam zdi, različna plemena različno nazivala, je bilo Perun najslavnejše. Razun njega so častili tudi različne duhove, moške in ženske, dobre in hudobne; poslednji so se zlasti besi imenovali. Delovanje teh duhov se staram Slovanom nij prikazovalo samo v vseh prirodnih silah, ampak tudi v ljudskih strastih. Daritve, žrtve in molitve so se vršile s posebnimi obredi. Verovali so tudi v neumrjčnost človeške duše in v pravično povračilo po smrti. Ta prvotni način slovanskega verstva se je sčasoma nekoliko spremenil, ko so začeli Slovani sprejemati tudi tuja naboženska mišljenja. Zdi se nam, da so si Prijo ali Lado (Venus) in Živo (Ceres) po grškem, Tura ali Sventovida, vojnega boga pa po grmanskem ali gotiškem načinu predstavljali in prizivali. Tem bogovom so stavili hrame v poznejšem času. Duhovniki so oskrbljevali hrame, prinášali žrtve in pozvedovali božjo voljo z raznimi sredstvi, posebno z vabljanjem.

(Konec prih.)

— (Umrli) je, kakor se nam od sv. Duha pri Lučah na slov. Štajerskem piše: vtorek 4. t. m. največji posestnik tamošnje fare, Miha Gradišnik, po domače Harič. Pokojnik je bil obče priljubljen, zato se je pa tudi zbrala 6. t. m. velika množica, ter ga spremila do hladnega groba. Tudi šolska mladež je svojemu nekdanjemu ogledi skazala dostojno zadnjo čast. Ko so vrle naše pesmarke zapele nagrobnico, zabliskale so neštnevilne solze iz v grob strmečih očes. Pa kako tudi ne bi, saj je Gradišnik cerkvi in šoli kakor drugim, storil veliko in veliko dobrega. Bil je povrh tega tudi narodnjak, kakoršnih žalibog tukaj močno pogrešamo.

Razne vesti.

* (Obsojen.) V Velsu so 4. t. m. obsodili na vešala nekega Jozefa Raffelsbergerja. Bil je delavec in uže desetkrat zavoljo tatvine kaznovan. Nazadnje pa je svojega gospodarja umoril zato, da mu je vzel 83 krajcarjev. Ko je zločinec začul obsodbo, padel je v omotico.

* (Dober človek.) Nedavno je umrl v Pešti bogat meščan Unger, ki uže več let nij hotel z nikomur govoriti. Pripoveduje se od tega posebneža sledeči dogodek: Njegov brat je bil trgovec, pa ker nij živel, kakor se spodobi, se Unger nij zmenil zanj. Brat je bil uže ves v dolgovi, imel je priti na kant, dolžan je bil nad devetdeset tisoč goldinarjev. Ko bogati Unger to izve, pokupi skrivaj bratove menjice pri dolžnikih, gre k bratu, mu pokaže papirje in mu jih raztrga pred očmi, ne da bi čakal zahvale. — Svojim dolžnikom je dolg večkrat odpustil, če so bili zares ubožni in delil je dobrote, kjer je mogel. Vselej pa je zapovedal, da se mora o tem molčati.

Poslano.

Onemu gospodu, koji si je do zdaj prav čestokrat „Slov. Narod“ na potovanju iz Ljubljane v Črni vrh navadno za en dan svojevoljno pridrževal, javljam, da si ne bode mogel za naprej več z mojim listom postreči, ker sem se preselil iz dosedanjega bivališča. — Bil je dotični bržkone kakšen nemurček; kajti le temu je vse smelo in liberalno. V Lokavcu poleg Ajdovščine 10. sept. 1877. J. Volkov, učitelj.

Dunajska borza 10. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	"	35	"
Zlata renta	74	"	95	"
1860 drž. posojilo	111	"	75	"
Akcije narodne banke	854	"	—	"
Kreditne akcije	204	"	10	"
London	118	"	90	"
Napol.	9	"	51 ¹ / ₂	"
C. kr. cekini	5	"	67	"
Srebro	104	"	90	"
Državne marke	58	"	40	"

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so predragega soproga, oziroma očeta

Matija Kogoja,

hišnega in gruntnega posestnika,

kateri je 6. septembra v 51. letu svoje starosti v Gospodu zaspal, v tako obilnem številu spremili na zadnjem potu, kakor tudi za mnoge dokaze priskrbenega sočutja se s tem najuljudnejše zahvaljuje

(254)

Žalujoča rodbina.

Logatec, 8. septembra 1877.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, kateri so z nami vred delili bitko tugo izgube naše nepozabljive matere, oziroma sestre in tašče, gospe

Ane Šerko,

ter njo spremili do hladnega groba, izrekamo tu najtoplejšo zahvalo.

(255)

Žalujoča rodbina.

V Cerknici, 9. septembra 1877.

Štev. 5328.

(242—3)

Razpis

službe sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani.

Služba sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani z letno remuneracijo 400 gold., s stanovanjem v bolnišnici, s postrežbo, s 5 sežnji drv za kurjavo in z 18 funt. sveč je izpraznjena, ter se bode na dobo dveh let oddala, ki se utegne po dveh letnem dobrem službovanji še dvakrat po 1 leto podaljšati.

Prošnjiki za to službo imajo dokazati, da so doktorji zdravništva, ali vsaj kirurgi z diplomom, ali pa, da so vsaj zdravniške visoke šole dovršili. Dokazati imajo tudi, da so nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi popolno zmožni in neoženjeni.

Dotične prošnje s potrebnimi dokazi naj se pošljejo do

30. septembra 1877

vodstvu deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 31. avgusta 1877.

Opica!

mlada, majhena in popolnem krotka, se prav cenó lahko kupi. — Več o t. m. se izve pri administraciji „Slov. Naroda“.

(253—1)

„Marjetica“

izviren roman, spisal Anton Koder, se dobiva v Pakovi tiskarni v Mariboru in pri g. knjigarju Lerherju v Ljubljani po 90 kr.

Oznaniilo.

Podpisano županstvo usoja si naznanjati, da bo dne **15. septembra** tekočega in vsacega naslednjega leta v Dornbergu letni trg za živino in različno drugo blago.

Županstvo v Dornbergu,

16. avgusta 1877.

(249—2)

Josip Šinigoj, župan.

Gospica,

ki je v znanem Buwovem muzikalnem zavodu v Gradci pedagogični muzikalni kurs z najboljšim vsehpehom dovršila, si prisvojila najboljšo učno metodo in se z izvrstnimi spricili lahko izkaže, priporoča se za sistematično podučevanje v glasoviru. Natančneje poroča F. Müllerjev Annoncen-Bureau v Ljubljani.

(243—3)

Za dame,

ki bi se hotele trgovinskemu stanu posvetiti, začne se 15. t. m.

privatni kurs

za podučevanje v jednostavnem in dvojnem knjigovodstvu in v drugih sem spadajočih trgovinskih vedah, tudi v menjicnem poslovanju. Oglasa naj se v F. Müllerjevem Annoncen-Bureau v Ljubljani, gospodske ulice, knežev dvor, kjer se natančneje poroča.

(244—3)

Tujci.

9. septembra:

Evropa: Lange iz Trsta. — Novotni iz Bjelovara. — Kristan iz Trsta. — Strohm iz Dunaja. — Dolenc iz Vipave. — Bartel iz Celovca.

Pri Slonu: Seidl iz Dunaja. — Kadiš iz Grada. — Berghoffer iz Trsta. — Vidic iz Radovljice. — Deo

Pri Malič: Mankoč iz Trsta. — Likoser iz Pešte. — Kargl iz Dunaja. — Andrič iz Gorice. — Stern iz Zagreba. — Testin iz Kočevja. — Lavrič iz Nove vasi.

Eden ali dva dijaka

se sprejmeta v stanovanje na št. Peterskem predmestju štev. 40 nova I. nadstropje pri nekem železniškem uradniku.

(251—2)

sem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žileze i naduho, bolečine v ledvicah, jetik, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabost in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spricel zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spricela profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Spricevalo št. 73.670.

Spricevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sešalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih i mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledačega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spricevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spricevalo št. 76.921.

Obergimporn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spricevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnoma strašnih želodčnih in čutnicnih bolezni, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na oem, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., i ant 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuiten v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl.

kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih

marjih in spicerjajkih trgovcih; tudi raspošilja du

jaka hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali

povzetjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda,

lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Pro

damu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v

Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri

lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca

i J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (129)

Naznanilo.

Usojam se slavnemu občinstvu naznanjati, da sem 1. septembra t. l. prevzel gostilno

„Hotel Klembas“

v Brežicah

v najem, ter vabim najuljudnejše k prav obilnemu obiskovanju, obljubovaje najizvrstnejšo postrežbo, tudi sem dal sobe za tuje čisto na novo opraviti.

Sé spoštovanjem

Jos. Juvančič.

(241—3)